

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (üheksas koda)

17. oktoober 2019*

Eelotsusetaotlus – Määrus (EL) nr 1151/2012 – Artikli 4 punkt c ja artikli 7 lõike 1 punkt e –
Põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavad – Aus konkurents – Mozzarella di bufala Campana
(KPN) – „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootmise ruumide eraldatuse kohustus

Kohtuasjas C-569/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) 12. juuli 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. septembril 2018, menetluses

Caseificio Cirigliana Srl,

Mail Srl,

Sorì Italia Srl

versus

Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali,

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

Ministero della Salute,

menetluses osales:

Consorzio di Tutela del Formaggio Mozzarella di Bufala Campana,

EUROOPA KOHUS (üheksas koda),

koosseisus: koja president S. Rodin (ettekandja), kohtunikud K. Jürimäe ja N. Piçarra,

kohtujurist: E. Tanchev,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistasid *avvocato dello Stato* A. Peluso ja *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,
- Euroopa Komisjon, esindajad: D. Bianchi ja I. Naglis,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb ELTL artiklite 3, 26, 32, 40 ja 41 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT 2012, L 343, lk 1) artiklite 1, 3 ja 5–7 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille poolteks on ühelt poolt Caseificio Cirigliana Srl, Mail Srl ja Sorì Italia Srl (edaspidi koos „Caseificio Cirigliana jt“) ning teiselt poolt Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali (põllumajandus-, toidu- ja metsandusministeerium, Itaalia), Presidenza del Consiglio dei Ministri (ministrite nõukogu esimees, Itaalia) ja Ministero della Salute (tervishoiuministeerium, Itaalia) menetluses, milles soovitakse muuta Tribunale amministrativo regionale del Lazio, sede di Roma (Lazio maakonna halduskohus, Rooma kohtumaja, Itaalia) 19. novembri 2015. aasta kohtuotsust ministri 9. septembri 2014. aasta dekreediga nr 76262 kohta: 24. juuni 2014. aasta dekreetseaduse nr 91 „Toiduohutusmeetmed ja kaitstud päritolunimetusega „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ juustu tootmine“ artikli 4 sätete rakenduseeskirjad (Modalità per l’attuazione delle disposizioni di cui all’art 4 del decreto-legge 24 giugno 2014, n 91, recante: „Misure per la sicurezza alimentare e la produzione della Mozzarella di bufala Campana DOP“) (*GURI* nr 219, 20.9.2014, lk 8) (edaspidi „ministri dekreet nr 76262/2014“).

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Määruse nr 1151/2012 põhjenduses 47 on märgitud:

„Selleks et tarbija võiks kindel olla, et tootel on geograafilist tähist iseloomustavad ja garanteeritud traditsioonilise toote eriomadused, tuleks ettevõtjatele kehtestada süsteem, millega kontrollitakse tootespetsifikaatide järgimist.“

- 4 Määruse artikkel 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva määruse eesmärk on aidata põllumajandustoodete ja toidu tootjail teavitada ostjaid ja tarbijaid toodete omadustest ja nende toodete ja toidu põllumajandusliku tootmise viisidest, et seeläbi tagada:

- a) ausad konkurentsitingimused neile põllumajandusettevõtjaile ja põllumajandustoodete ja toidu tootjaile, kelle toodetel ja toidul on omadusi ja tunnuseid, mis tõstavad toote väärtust;

[...]“.

5 Määruse artiklis 4 on sätestatud:

„Kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste kava eesmärk on aidata ühe geograafilise piirkonnaga seotud toodete tootjaid selle kaudu, et:

- a) kindlustada nende toodete kvaliteedi eest õiglane tasu;
- b) tagada liidu territooriumil nimetustele ühetaoline kaitse intellektuaalomandiõiguse vormis;
- c) anda tarbijatele selget teavet toote väärtust tõstvate omaduste kohta.“

6 Määruse nr 1151/2012 artiklis 7 „Tootespetsifikaat“ on ette nähtud:

„1. Kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise kasutamiseks peab asjaomane toode vastama spetsifikaadile, milles on esitatud vähemalt järgmine teave:

- a) päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitstav nimetus, nagu seda kasutatakse kaubanduses või tavakeeles, ja ainult keeltes, mida kasutatakse või on ajalooliselt kasutatud määratletud geograafilises piirkonnas konkreetse toote kirjeldamiseks;
- b) toote, sealhulgas asjakohasel juhul tooraine kirjeldus, samuti toote peamised füüsikalised, keemilised, mikrobioloogilised või organoleptilised omadused;
- c) geograafilise piirkonna määratlus, mis on piiratud käesoleva lõike punkti f alapunktides i või ii osutatud seosega, ja asjakohasel juhul üksikasjad, mis osutavad artikli 5 lõikes 3 ette nähtud nõuete täitmisele;
- d) tõendid selle kohta, et toode pärineb artikli 5 lõigetes 1 või 2 osutatud määratletud geograafilisest piirkonnast;
- e) toote saamismeetodi ning asjakohasel juhul algupäraste ja muutumatute kohalike meetodite kirjeldus ning pakendamisega seotud teave, kui taotlejate rühm seda vajalikuks peab ja esitab piisavalt tootepõhiseid põhjendusi, miks pakendamine peab kvaliteedi säilitamiseks, algupära või kontrolli tagamiseks toimuma määratletud geograafilises piirkonnas, võttes arvesse liidu õigust, eelkõige kaupade vaba liikumise ja teenuste vaba osutamise kohta;
- f) üksikasjad, millega määratakse kindlaks:
  - i) toote kvaliteedi või omaduste ning artikli 5 lõikes 1 osutatud geograafilise keskkonna vaheline seos või
  - ii) kui see on asjakohane, toote teatava kvaliteedi, maine ja muude omaduste ning artikli 5 lõikes 2 osutatud geograafilise päritolu vaheline seos;
- g) asutuste nimi ja aadress või olemasolu korral vastavalt artiklile 37 tootespetsifikaate käsitlevatele sätetele vastavust kontrollivate organite nimi ja aadress ning nende konkreetset ülesanded;
- h) asjaomase toote märgistamise erinõuded.

2. Selleks et tagada, et tootespetsifikaatides esitataks selget ja sisutihedat teavet, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 56 vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse eeskirjad, mis piiravad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud spetsifikaadis sisalduvat teavet, kui sellist piirangut on vaja liiga mahukate registreerimistaotluste vältimiseks.

Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles sätestatakse eeskirjad spetsifikaadi vormi kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 57 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

7 „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootespetsifikaadi muutmistaotlus avaldati 25. aprillil 2007 (ELT 2007, C 90, lk 5). See muudatus kiideti heaks komisjoni 4. veebruari 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 103/2008, millega kiidetakse heaks olulised muudatused kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registrisse kantud nimetuse spetsifikaadis – Mozzarella di bufala Campana (KPN) (ELT 2008, L 31, lk 31) (edaspidi „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootespetsifikaat“).

8 „Mozzarella di Bufala Campana (KPN)“ tootespetsifikaadi punktides 4.4 ja 4.5 on kirjas:

„4.4. Päritolutõend: Tootmise iga etapp peab olema jälgitav kõigi sissetulevate ja väljaminevate ainete täpse kirjelduse abil. Selline jälgimine ja sissekanded eriregistrisse, mida peavad kontrolliasutus, pühvlikasvatavad, juustutootjad ja pakendajad, tagab toote jälgitavuse tootmisahela algusest lõpuni. Iga tootmisetapi puhul kontrollib pädev asutus väga täpselt toorainet. Kõiki neisse erinevatesse registritesse kantud juriidilisi ja füüsilisi isikud kontrollib pädev asutus vastavalt spetsifikaadi nõuetele ja kehtestatud kontrollikavale. Kui asjaomane asutus täheldab mittevastavusi, isegi kui neid mittevastavusi täheldatakse ainult ühes tootmisahela üksuses, ei tohi toodet turustada KPN „Mozzarella di bufala Campana“ all.

4.5. Tootmismeetod: Spetsifikaadis on ette nähtud, et juustu „Mozzarella di bufala Campana“ tuleb toota eranditult täiesti värskest pühvlipiimast. Töötlemisprotsessis nähakse ette toorpiima kasutamist, juhul kui kasutatakse spetsifikaadi artiklis 2 osutatud piirkonnas karjatatavatelt pühvlitelt saadud piima, võib see olla termiliselt töödeldud või pastöriseeritud.

[...]“.

Itaalia õigus

9 24. juuni 2014. aasta dekreetseaduse nr 91 (*GURI* nr 144, 24.6.2014), mis kinnitati muudetud redaktsioonis seadusena 11. augusti 2014. aasta seadusega nr 116 (*GURI* regulaarne lisa nr 192, 20.8.2014) (edaspidi „dekreetseadus nr 91/2014“), artikli 4 lõiked 1 ja 3 on sõnastatud nii:

„1. [Komisjoni 12. juuni 1996. aasta määruse (EÜ) nr 1107/96 geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste registreerimise kohta nõukogu määruse (EMÜ) nr 2081/92 artiklis 17 sätestatud korras (EÜT 1996, L 148, lk 1; ELT eriväljaanne 03/19, lk 176)] kohaselt kaitstud päritolunimetusena (KPN) registreeritud „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ juustu tuleb toota ruumis, kus töödeldakse ainult KPN „Mozzarella di bufala Campana“ kontrollisüsteemi kantud loomakasvatuseettevõtetest pärinevat piima. Selles ruumis võib valmistada ka pooltooteid ja muid tooteid, tingimusel et selleks kasutatakse ainult KPN „Mozzarella di bufala Campana“ kontrollisüsteemi kantud loomakasvatuseettevõtetest pärinevat piima. Tooteid, mida valmistatakse ka või ainult piimast, mis on pärit mujalt kui KPN „Mozzarella di bufala Campana“ kontrollisüsteemi kantud loomakasvatuseettevõtetest, tuleb valmistada teises ruumis, nagu on sätestatud lõikes 3 viidatud dekreedis.

[...]

3. Põllumajandus-, toidu- ja metsandusministeeriumi dekreediga, mis antakse kooskõlas tervishoiuministriga kolmekümne päeva jooksul alates käesoleva dekreeidi jõustumisest, määratakse kindlaks lõike 1 kolmanda lause ja lõike 2 rakenduseeskirjad, nähes ette, et lõike 1 viimases lauses ette nähtud ruumiline eraldatus takistaks kõigi töötlemis- ja pakendamisetappide jooksul igasugust, ka juhuslikku kokkupuudet KPN „Mozzarella di bufala Campana“ kontrollisüsteemi kantud loomakasvatuseettevõtetest pärineva piima ja muu piima vahel ning „Mozzarella di bufala Campana KPN“ juustu ja muust piimast saadud toodete vahel.“

- 10 Ministri dekreedid nr 76262/2014 artikli 1 lõikes 1 on sätestatud:

„[...] dekreetseaduse nr 91/2014 artikli 4 lõike 1 kolmanda lause kohaselt tuleb tooteid, mida valmistatakse ka või ainult piimast, mis on pärit mujalt kui KPN „Mozzarella di bufala Campana“ kontrollisüsteemi kantud loomakasvatuseettevõtetest, valmistada teises ruumis, mis on ruumist, kus valmistatakse kaitstud päritolunimetusega „Mozzarella di bufala Campana“ juustu ja puhtalt KPN „Mozzarella di bufala Campana“ kontrollisüsteemi kantud loomakasvatuseettevõtetest pärinevast piimast valmistatavaid tooteid, füüsiliselt eraldatud. Füüsiline eraldatus peab takistama igasugust, ka juhuslikku kokkupuudet KPN „Mozzarella di bufala Campana“ kontrollisüsteemi kantud loomakasvatuseettevõtetest pärineva piima ja muu piima vahel ning kaitstud päritolunimetusega „Mozzarella di Bufala Campana“ juustu ja muust piimast saadud toodete vahel, ning seega hõlmab see nii piima ladustamis-, käitlus-, töötlemisseadmeid kui ka toodete pakendamisseadmeid. Seadmeid ja aparate, mis ei puutu selle piima ja/või sellest saadud toodetega kokku, võib kasutada teistes ruumides asuvates töötlemisliinides.“

Põhikohtuasja asjaolud ja eelotsuse küsimus

- 11 Caseificio Cirigliana jt, kes toodavad ja müüvad kaitstud päritolunimetusega pühvli-*mozzarella* juustu, kuid samuti sellist pühvli-*mozzarella*'t, mis ei kuulu kaitstud päritolunimetuse süsteemi (edaspidi „KPN-süsteem“), vaidlustasid 18. novembril 2014 ministri dekreedid nr 76262/2014 Tribunale amministrativo regionale del Lazio, sede di Romas (Lazio maakonna halduskohus, Rooma kohtumaja).
- 12 Caseificio Cirigliana jt leiavad, et ministri dekreedis nr 76262/2014 piirduti üksnes kaitstud päritolunimetuse piirkondadest (edaspidi „KPN-piirkonnad“) pärinevat pühvlipiima kasutavate käitiste olukorra ülevaatamise ja säilitamisega, samas kui muutmata jäeti need sätted eelnevates määrustes, mis põhjustasid probleeme ettevõtjatele, kes kasutasid muud toorainet kui KPN-piirkondadest pärinevat pühvlipiima.
- 13 Caseificio Cirigliana jt sõnul rikub ministri dekreet nr 76262/2014 määrusega nr 1151/2012 ette nähtud mitmekesistamis põhimõtet. Apellandid väidavad, et ministri dekreediga nr 76262/2014 on muudetud piiravate sätete adressaatide, s.t „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootjate määratlust nii, et see hõlmab ka isikuid, kes töötlevad niisugust piima, mis ei pärine KPN-süsteemi kantud loomakasvatuseettevõtetest. Niisugune muutmine aga rikub määruse nr 1151/2012 peamist eesmärki, milleks on tõsta „kaitstud“ toote väärtust, et täiendada maaelu arengu poliitikat ning põllumajanduspoliitikat, eelkõige ebasoodsamates piirkondades.
- 14 Caseificio Cirigliana jt sõnul on ministri dekreet nr 76262/2014 õigusvastane osas, milles sellega on ette nähtud, et KPN-piirkondadest pärinevat pühvlipiima töötlevatel käitistel on ainult üks kasutusvaldkond, ja sellest viimati nimetatud käitistele tuleneva keelu osas hoida või ladustada oma ruumides muud toorainet ja kalgendatud piima kui selline pühvlipiim ja kalgendatud pühvlipiim, mis on pärit üksnes KPN-piirkondadest pärineva piima töötlemisel, samuti samast toorainest kõrvalsaadusi või muid sellest saadud tooteid.
- 15 Tribunale amministrativo regionale del Lazio, sede di Roma (Lazio maakonna halduskohus, Rooma kohtumaja) jättis 19. novembri 2015. aasta kohtuotsusega selle kaebuse rahuldamata, põhjendades oma hinnangut nende riigisiseste õigusnormide mõistlikkusega, mille eesmärk on tagada toiduohutus ja lõpptarbija kaitse. See kohus ei teinud otsust väite kohta, mis käsitles ministri dekreedid nr 76262/2014 kooskõla määrusega nr 1151/2012.
- 16 Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) kui eelotsusetaotluse esitanud kohtus toimivas apellatsioonimenetluses väitsid Caseificio Cirigliana jt esiteks, et rikutud on ELTL artikleid 3, 26, 32, 40 ja 41 seetõttu, et ministri dekreediga nr 76262/2014 on nad seatud ebasoodsamasse olukorda võrreldes konkureerivate äriühingutega, kes valmistavad kaitstud

päritolunimetusega tooteid ja kelle suhtes ei ole kehtestatud täiendavaid kontrole, samuti ei pea nende töötlemisliinid olema ainult üht tüüpi toodete jaoks. Teiseks väitsid nad, et rikutud on diskrimineerimiskeelu põhimõtet, sest see dekreet diskrimineerib äriühinguid, kes kasutavad mujalt kui KPN-piirkondadest pärinevat piima, võrreldes nendega, kes kasutavad piima, mis on pärit üksnes KPN-piirkondadest. Kolmandaks leidsid apellandid, et rikutud on määruse nr 1151/2012 artiklit 1, samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrust (EL) nr 510/2014, millega nähakse ette põllumajandustoodete töötlemisel saadud teatavate toodetega kauplemise kord ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 1216/2009 ja (EÜ) nr 614/2009 (ELT 2014, L 150, lk 1).

- 17 Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) lükkas 21. augusti 2018. aasta osaotsusega tagasi kõik väited, mis käsitlesid dekreetseaduse nr 91/2014 vastuolu põhiseadusega, nii et selle kohtu hinnangul on dekreetseadus proportsionaalne ja põhjendatud. Kõnealune kohus otsustas siiski analüüsida väidet dekreetseaduse kooskõla kohta liidu õigusega.
- 18 Ta märgib, et vastupidi sellele, mida väidavad apellandid, ei nõua dekreetseadus nr 91/2014 ega ministri dekreet nr 76262/2014 kaitstud päritolunimetusega ja ilma kaitstud päritolunimetusega *mozzarella* tootmiseks eraldi käitisi, vaid üksnes eraldi „ruume“. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul ei mõjuta see riigisisese õigusnormi tõlgendamisviga siiski eelotsusetaotluse asjakohasust, sest seegi, kui kaitstud päritolunimetusega pühvli-*mozzarella*'t tuleb toota muudes ruumides, mis on „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootmiseks kasutatavatest ruumidest eraldatud, vajab igal juhul investeeringuid ning seega majanduslikke ohvreid, mis võivad mõjutada ettevõtjate vahelist vaba konkurentsi *mozzarella*-turul.
- 19 Pidades silmas Euroopa Kohtu praktikat ühise põllumajanduspoliitika kohta, leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kaitstud päritolunimetusi reguleerivad normid annavad nende omanikele erilise kaitse, kahjustamata siiski ebaproportsionaalselt ettevõtlus- ja konkurentsivabadust.
- 20 See kohus on esiteks seisukohal, et Euroopa Kohtu praktikast nähtub, et kaitstud päritolunimetust käsitlevate õigusaktide eesmärk on kaitsta nende omanikke päritolunimetuste kuritarvitamise eest kolmandate isikute poolt, sest kaitstud päritolunimetusel võib olla tarbijate hulgas suurepärane maine ning samuti võib see kujutada endast olulist klientuuri hankimise abivahendit tootjatele, kes täidavad selle kasutamise nõudeid. Päritolunimetuse maine sõltub kõnealuse kohtu sõnul kuvandist, mis tarbijatel sellest on tekkinud, ja see omakorda sõltub põhiliselt kauba eriomadustest ja kauba kvaliteedist üldisemalt. Niisiis sõltub tarbija silmis tootjate maine ja toodete kvaliteedi vaheline seos lisaks veel sellest, kas nad on veendunud kaitstud päritolunimetusega müüdüd toodete autentsuses.
- 21 Teiseks viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus sellele, et apellantide sõnul lähevad riigisisese õigusnormid kaugemale sellest, mis on KPN „Mozzarella di bufala Campana“ kaitsmiseks vajalik, sest nendega kohustatakse valmistama tooteid, mida tehakse samuti või ainult piimast, mis on pärit mujalt kui KPN kontrollisüsteemi kantud loomakasvatuseettevõtetest, eraldi ruumis – isegi kui see jääb sama käitise piiresse –, et vältida mis tahes kokkupuudet KPN kontrollisüsteemi kantud loomakasvatuseettevõtetest pärineva piima ja muu piima vahel ning veel enam vältida mis tahes võltsinguid.
- 22 Neil asjaoludel otsustas Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas ELTL artikleid 3, 26, 32, 40 ja 41 ning määruse nr 1151/2012 artikleid 1, 3, 4, 5 ja 7, mis nõuavad liikmesriikidelt, et need tagaksid nii toodete vaba konkurentsi Euroopa Liidu piires kui ka kaitseksid kvaliteedikavasid, et toetada vähem soodsate tingimustega põllumajanduspiirkondi, tuleb tõlgendada nii, et need keelavad kehtestada liikmesriigi õigusnormidega (dekreetseaduse nr 91/2014 artikliga 4)

piirangut, mille kohaselt tuleb kaitstud päritolunimetusega „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ juustu toota käitistes, kus toodetakse ainult seda, ning kus on keelatud hoida ja ladustada piima, mis on pärit KPN „Mozzarella di bufala Campana“ kontrollisüsteemi kandmata loomakasvatustevõtetest?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

Vastuvõetavus

- 23 Itaalia valitsus väidab, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu seetõttu, et kõigepealt käsitleb põhikohtuasi puhtalt riigisisest olukorda, mis ei kuulu liidu õiguse kohaldamisalasse. Itaalia valitsus leiab samuti, et eelotsusetaotlus ei vasta Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 94 ette nähtud vastuvõetavuse nõuetele, sest soovitud liidu õiguse tõlgendus ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, sest see probleem on täiesti hüpoteetiline.
- 24 Sellega seoses tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mille liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille õigsuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, on asjakohased. Liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotluse saab Euroopa Kohus jätta läbi vaatamata vaid siis, kui on ilmne, et liidu õigusnormi tõlgendamine, mida liikmesriigi kohus palub, ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda talle esitatud küsimuste tarvilik vastus (8. septembri 2009. aasta kohtuotsus *Budějovický Budvar*, C-478/07, EU:C:2009:521, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 25 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et selles on esimesena käsitletud määruse nr 1151/2012 sätete tõlgendamist kohtuvaidluse raames, milles on tekkinud küsimus nende ministri dekreeidi nr 76262/2014 sätete kehtivuse kohta, millega kehtestati „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ toiduohutuse ja tootmise meetmed.
- 26 Määruse nr 1151/2012 artikli 4 punktide b ja c kohaselt on selle määruse eesmärk kehtestada kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähistega süsteem liidu territooriumil, et aidata ühe geograafilise piirkonnaga seotud toodete tootjaid, tagades liidu territooriumil nimetustele ühetaolise kaitse intellektuaalomandiõiguse vormis ja andes tarbijatele selget teavet toote väärtust tõstvate omaduste kohta.
- 27 Neil asjaoludel ei saa asuda seisukohale, et selle määruse sätete tõlgendamisel puudub põhikohtuasja esemega seos, või et see küsimus on hüpoteetiline.
- 28 Teisena palub eelotsusetaotluse esitanud kohus oma küsimuses Euroopa Kohtul tõlgendada ELTL artikleid 3, 26, 32, 40 ja 41. Nagu väitis ka komisjon oma seisukohtades, ei ole see kohus oma eelotsusetaotluses aga esitanud ei põhjuseid, mille tõttu ta otsustas paluda nende sätete tõlgendamist, ega seda, kuidas on need sätted ja põhikohtuasjas kõne all olevad õigusnormid tema arvates seotud. Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et eelotsusetaotlus ei vasta Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 94 sisalduvatele nõuetele ja tuleb tunnistada vastuvõetamatuks EL toimimise lepingu sätete tõlgendamist puudutavas osas.
- 29 Seega tuleb asuda seisukohale, et eelotsusetaotlus on vastuvõetav ainult osas, milles see käsitleb määruse nr 1151/2012 sätete tõlgendamist.

Sisulised küsimused

- 30 Kõigepealt tuleb viidata Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale, mille järgi võib Euroopa Kohtul olla vaja arvesse võtta selliseid liidu õigusnorme, millele liikmesriigi kohus ei ole oma küsimuses viidanud (1. veebruari 2017. aasta kohtuotsus Município de Palmela, C-144/16, EU:C:2017:76, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 31 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1151/2012 artikli 4 punkti c ja artikli 7 lõike 1 punkti e ning „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootespetsifikaati tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisugused liikmesriigi õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, milles on ette nähtud, et „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ juustu tootmine peab toimuma ainult selle tootmiseks ette nähtud ruumides – see kehtib ka ühe käitise puhul –, kus on keelatud hoida ja ladustada piima, mis on pärit „Mozzarella di bufala Campana“ KPN kontrollisüsteemi kandmata loomakasvatustevõtetest.
- 32 Esmalt olgu märgitud – nagu on osutatud ka käesoleva kohtuotsuse punktis 26 –, et määruse nr 1151/2012 artikli 4 punktis c on sätestatud, et kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste süsteem on kehtestatud selleks, et aidata ühe geograafilise piirkonnaga seotud toodete tootjatel anda tarbijatele selget teavet toote väärtust tõstvate omaduste kohta.
- 33 Määruse artikli 7 lõike 1 punktist e ilmneb, et kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise kasutamiseks peab asjaomane toode vastama spetsifikaadile, mis sisaldab eelkõige toote saamismeetodit. Selle määruse põhjendusest 47 nähtub, et tootjate poolt tootespetsifikaadi järgimise eesmärk on anda tarbijale kindlus, et tootel on geograafilist tähist iseloomustavad ja garanteeritud traditsioonilise toote eriomadused.
- 34 Nii on „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootespetsifikaadi punktis 4.4 kirjas, et kõnealuse toote tootmise iga etappi, samuti tootmiseks kasutatavat toorainet kontrollitakse rangelt, et tagada toote jälgitavus tootmisahela algusest lõpuni, ja et mittevastavuste täheldamine, isegi kui neid mittevastavusi täheldatakse ainult ühes tootmisahela üksuses, tähendab kaitstud päritolunimetuse kasutusõiguse kaotamist. Peale selle on spetsifikaadi punktis 4.5 ette nähtud, et juustu „Mozzarella di Bufala Campana (KPN)“ tuleb toota eranditult täiesti värskest pühvliipiimast.
- 35 Samuti väärrib meelde tuletamist, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt avaldub liidu õigusaktides üldine tendents väärtustada ühise põllumajanduspoliitika raames toodete kvaliteeti, et toetada nende toodete mainet muu hulgas kaitstud päritolunimetuste kasutamise kaudu, mille suhtes omakorda rakendatakse erikaitset. Samuti püütakse sellega rahuldada tarbijate ootusi seoses toodete kvaliteedi ja konkreetse geograafilise päritoluga ning lihtsustada tootjatel ausa konkurentsi tingimustes suurema sissetuleku saamist tegelike pingutuste eest kvaliteedi parandamisel (19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus S, C-367/17, EU:C:2018:1025, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Viimaks olgu mainitud, et päritolunimetused kuuluvad tööstus- ja kaubandusomandi õiguste hulka. Kohaldatava õiguse järgi on nende omanikud kaitstud päritolunimetuste kuritarvitamise eest kolmandate isikute poolt, kes soovivad saada nende nimetuste omandatud maine pealt kasu. Päritolunimetuse eesmärk on tagada, et seda kandev toode on pärit kindlaksmääratud geograafilisest piirkonnast ning sellel on teatavad eriomadused. Päritolunimetusel võib olla tarbijate hulgas suurepärase maine ning samuti võib see kujutada endast olulist klientuuri hankimise abivahendit tootjatele, kellel on õigus päritolunimetust kasutada. Päritolunimetuse maine sõltub kuvandist, mis tarbijatel sellest on tekkinud. See kuvand omakorda sõltub põhiliselt kauba eriomadustest ja kauba kvaliteedist üldisemalt. Lõpuks rajaneb kauba maine just kvaliteedil. Tarbijate silmis sõltub tootjate maine ja toodete kvaliteedi vaheline seos lisaks veel sellest, kas nad on veendunud päritolunimetusega müüdüd toodete autentsuses (20. mai 2003. aasta kohtuotsus Consorzio del Prosciutto di Parma ja Salumificio S. Rita, C-108/01, EU:C:2003:296, punkt 64).

- 37 „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootespetsifikaadi punktis 4.4 on kehtestatud täpsed nõuded selle toote päritolutõendi kohta ja eelkõige selle kohta, et iga tootmisetapi puhul on pädev asutus väga täpselt toorainet kontrollinud. Mittevastavuste korral – isegi kui neid mittevastavusi täheldatakse ainult ühes tootmisahela üksuses – ei tohi nimetatud nõuete kohaselt toodet kaitstud päritolunimetuse „Mozzarella di bufala Campana“ all turustada.
- 38 Nendesamade nõuete eesmärk on tagada toote jälgitavus tootmisahela algusest lõpuni ja see, et tootel oleks seda kaitstud päritolunimetust iseloomustavad eriomadused; samuti et vastavalt tootespetsifikaadi punktile 4.5 oleks toode toodetud eranditult täiesti värskest pühvlipiimast.
- 39 Seega ei ole liidu õigusega vastuolus niisugune tingimus, nagu kõne all põhikohtuasjas, vaatamata selle kaubandust piiravale mõjule, kui on tõendatud, et tingimus on asjaomase toote kvaliteedi kaitsmiseks vajalik ja proportsionaalne ning sobib selle algupära või kaitstud päritolunimetuse spetsifikaadi kontrolli tagamiseks (vt analoogia alusel 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus S, C-367/17, EU:C:2018:1025, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Käesoleval juhul märgib Itaalia valitsus, et põhikohtuasjas kõnealuste liikmesriigi õigusnormide eesmärk – kui neis on nõutud, et „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ juustu tootmine toimuks ruumides, milles toodetakse ainult seda, ning kus on keelatud hoida ja ladustada piima, mis on pärit „Mozzarella di bufala“ KPN kontrollisüsteemi kandmata loomakasvatustevõtetest – on tagada, et selle toote kvaliteet vastab tootespetsifikaadis nimetatud valmistamise nõuetele, vähendades ohtu, et sellist piima kasutatakse – kas tahtlikult või mitte – kõne all oleva kaitstud päritolunimetuse tootmisel; selle peab kindlaks tegema eelotsusetaotluse esitanud kohus. Need liikmesriigi õigusnormid aitavad niisiis kaasa selle toote tootmisetappide tõhusale kontrollile ja seega tarbijakaitse ja võltsimisega võitlemise eesmärkidele.
- 41 Tuleb asuda seisukohale, et niisugused õigusnormid on hõlmatud eesmärgiga tagada kaitstud päritolunimetusega toote kvaliteet ja autentsus, samuti tagada kontroll selle üle, kas kaitstud päritolunimetuse saanud tootjad järgivad tootespetsifikaati, mille alusel kaitstud päritolunimetuse on registreeritud.
- 42 Selles kontekstis on Euroopa Kohus märkinud, et liikmesriigi meede, mille kohaselt ettevõtjate käitised, milles ei valmistata kaitstud päritolunimetuse kasutamise õigusega tooteid, peavad olema selgelt eraldatud nendest, milles toodetakse ja ladustatakse kaitstud päritolunimetusega tooteid, on põhjendatud eesmärgiga säilitada kaitstud päritolunimetusega toote suurepärasest mainet (vt selle kohta 16. mai 2000. aasta kohtuotsus Belgia vs. Hispaania, C-388/95, EU:C:2000:244, punktid 72 ja 75).
- 43 Itaalia valitsus märgib oma seisukohtades kõnealuste õigusnormide vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta seoses taotletava eesmärgiga sisuliselt, et erinevatest süsteemidest pärit tooraine kontroll, mida on „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootespetsifikaadis nõutud, oleks tegelikkuses võimatu, kui „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ juustu valmistatakse samades ruumides kui neid tooteid, mis sellesse süsteemi ei kuulu.
- 44 Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootmise sektori eripärasid ja selle tootmise võimalike võltsingute ohte arvestades kindlaks tegema, kas tõepoolest puudub vähem piirav meede, kui seda on piima ladustamise ja toodete valmistamise ruumide eraldamine kontrolli tõhususe, ja seega nende toodete vastavuse tagamiseks sellele kaitstud päritolunimetuse tootespetsifikaadile.
- 45 Kõigi eeltoodud kaalutluste alusel tuleb teha järeldus, et määruse nr 1151/2012 artikli 4 punkti c ja artikli 7 lõike 1 punkti e ning „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootespetsifikaati tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus niisugused liikmesriigi õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, milles on ette nähtud, et „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ juustu tootmine peab toimuma ainult selle tootmiseks ette nähtud ruumides – see kehtib ka ühe käitise puhul –, kus on

keelatud hoida ja ladustada piima, mis on pärit „Mozzarella di bufala“ KPN kontrollisüsteemi kandmata loomakasvatuseettevõtetest, kui need õigusnormid kujutavad endast vajalikku ja proportsionaalset meetet niisuguse toote kvaliteedi säilitamiseks või kaitstud päritolunimetuse spetsifikaadi kontrolli tagamiseks; seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Kohtukulud

- 46 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (üheksas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta artikli 4 punkti c ja artikli 7 lõike 1 punkti e ning „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ tootespetsifikaati tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus niisugused liikmesriigi õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, milles on ette nähtud, et „Mozzarella di bufala Campana (KPN)“ juustu tootmine peab toimuma ainult selle tootmiseks ette nähtud ruumides – see kehtib ka ühe käitise puhul –, kus on keelatud hoida ja ladustada piima, mis on pärit „Mozzarella di bufala“ kaitstud päritolunimetuse (KPN) kontrollisüsteemi kandmata loomakasvatuseettevõtetest, kui need õigusnormid kujutavad endast vajalikku ja proportsionaalset meetet niisuguse toote kvaliteedi säilitamiseks või kaitstud päritolunimetuse spetsifikaadi kontrolli tagamiseks; seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Allkirjad